

ปัจจัยที่มีผลต่อความเสื่อมน้ำผักพันในองค์การของบุคลากรในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดชุมพร

พิชชาภา พนาสกิตย์

๓๑๗๒ ๒๕๕๖

324936

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรสาขาวารณสุขศาสตร์ nabannit

คณะสารสนเทศสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

พฤษจิกายน ๒๕๕๕

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบบัณฑิตวิทยานิพนธ์ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ พิชชาภา พนาสติตย์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรสาขาวิชานุศาสตร์มหาบัณฑิต ของคณะสาขาวิชานุศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(รองศาสตราจารย์ ดร.กุนlab รัตนส์ธรรม)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ศาสตราจารย์บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์)

คณะกรรมการสอบบัณฑิตวิทยานิพนธ์

ประธาน

(นายแพทย์วิวัฒน์ วิวิษิตเจ)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กุนlab รัตนส์ธรรม)

กรรมการ

(ศาสตราจารย์บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.นิภา มหาเรศพงศ์)

คณะกรรมการสาขาวิชานุศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.วสุธร ตันวัฒนกุล)

วันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ.๒๕๕๕

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาและช่วยเหลือเป็นอย่างดีจาก
รองศาสตราจารย์ ดร.กุหลาบ รัตนสัจธรรม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และศาสตราจารย์
เกียรติคุณบุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งท่านทั้งสองได้กรุณาสละเวลาอันมีค่า
ในการให้ข้อเสนอแนะ อย่างสนับสนุนให้กำลังใจและช่วยเหลือให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางการ
ทำวิทยานิพนธ์ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยคี
เเส่มอนมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา
ณ ที่นี่ด้วย

การศึกษารั้งนี้จะสำเร็จลงไม่ได้หากไม่ได้รับความกรุณาจากผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ดังที่
ปรากฏชื่อในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ที่ได้กรุณาและอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของ
แบบสอบถามและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้
ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบคุณการที่ปฏิบัติตามในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดชุมพรทุกท่านที่ให้
ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ได้ถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ แนวความคิดและวิธี
การศึกษาหาแหล่งความรู้ในระหว่างศึกษา และให้กำลังใจในการทำวิจัย และขอขอบคุณเพื่อนร่วม
ชั้นเรียนหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิตทุกท่าน ที่เคยให้กำลังใจ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
ด้วยคิดตลอดการศึกษา ความคิดและผลประโยชน์ที่เกิดจากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขออนแก่ บิดา
มารดา ที่ได้ให้การอบรมสั่งสอน และบุคคลในครอบครัวที่เป็นกำลังใจ ให้การช่วยเหลือและ
สนับสนุนผู้วิจัยจนสำเร็จการศึกษา

พิชชาภา พนาสติตย์
พฤษจิกายน 2555

53910922: ส.ม. (สาธารณสุขศาสตร์)

คำสำคัญ: ความยึดมั่นผูกพันในองค์การ/ ประสบการณ์ในการทำงาน/ ลักษณะองค์การ/
ลักษณะงาน

พิชชาภา พนาสติตย์: ปัจจัยที่มีผลต่อความยึดมั่นผูกพันในองค์การของบุคลากรใน
โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดชุมพร (FACTORS AFFECTING THE ORGANIZATION
COMMITMENTS OF COMMUNITY HOSPITALS PERSONNEL, CHUMPHON PROVINCE)
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: คุณลาม รัตนสัจธรรม, ส.ค. (บริหารสาธารณสุข),
บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, ค.ม., 91 หน้าปี พ.ศ.2555

การวิจัยเชิงทำนายแบบตัดขวางนี้ เพื่อวิเคราะห์ผลของการณ์ในการทำงาน ลักษณะ
องค์การ และลักษณะงานต่อความยึดมั่นผูกพันในองค์การของบุคลากร กลุ่มตัวอย่างคือ บุคลากรใน
โรงพยาบาลชุมชนจังหวัดชุมพร จำนวน 306 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผ่าน
การตรวจสอบความตรงและมีค่าความเที่ยงอยู่ระหว่าง 0.943 – 0.981 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ
พรรณนา และการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคุณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรมีประสบการณ์ในการทำงาน ลักษณะองค์การ ลักษณะงาน ความยึด
มั่นผูกพันในองค์การ อยู่ในระดับปานกลาง โดยปัจจัยที่มีผลกับความยึดมั่นผูกพันในองค์การของ
บุคลากรคือ ประสบการณ์ในการทำงาน (ความพึงพอใจต่อเงินเดือน ค่าตอบแทนและสวัสดิการ (X_2)
ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน (X_3)) ลักษณะองค์การ (การรับรู้เป้าหมายขององค์การ (X_4) ภาวะผู้นำ
ของหัวหน้า (X_5) ความมีชื่อเสียงขององค์การ (X_6) การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น/ตัดสินใจ
(X_7)) ลักษณะงาน (ความหลากหลายของงาน (X_8) โอกาสความก้าวหน้าในงาน (X_9) ความท้าทายของ
งาน (X_{10}) ผลลัพธ์ของงาน (X_{11})) โดยมีสมการทำนายด้วยคะแนนมาตรฐานดังนี้คือ

$$\text{ความยึดมั่นผูกพันในองค์การ } \text{โดยรวม} = 63.7 (Y = 0.344 X_{11} + 0.202 \\ X_{10} + 0.181 X_9 - 0.179 X_7 - 0.157 X_5 + 0.153 X_8 + 0.129 X_4 + 0.110 X_6 + 0.095 X_3 + 0.091 X_2)$$

$$\text{ความยึดมั่นผูกพันในองค์การด้านจิตใจ} = 64.9 (Y_1 = 0.397 X_{11} + 0.330 \\ X_{10} + 0.182 X_8 - 0.134 X_5 + 0.102 X_3 + 0.091 X_2)$$

$$\text{ความยึดมั่นผูกพันในองค์การด้านความคงอยู่} = 47.6 (Y_2 = 0.223 X_{11} + 0.223 X_8 + 0.281 X_9 - 0.203 X_7 + 0.178 X_4 + 0.113 X_6)$$

$$\text{ความยึดมั่นผูกพันในองค์การด้านบรรทัดฐานทางสังคม} = 51.6 (Y_3 = 0.361 \\ X_{11} + 0.222 X_{10} - 0.169 X_5 + 0.159 X_3 + 0.157 X_4 + 0.133 X_2)$$

ดังนั้นผู้บริหารและหัวหน้างานควรให้ความสำคัญกับการสื่อสารในเรื่องประสบการณ์ใน
การทำงาน ลักษณะองค์การ และลักษณะงาน เพื่อเพิ่มความยึดมั่นผูกพันในองค์การ

53910922: M.P.H. (PUBLIC HEALTH)

KEYWORDS: COMMITMENT/ WORK EXPERIENCE/ ORGANIZATION/
JOB CHARACTERISTICS

PHITCHAPA PANASATIT: FACTORS AFFECTING THE ORGANIZATION
COMMITMENTS OF COMMUNITY HOSPITALS PERSONNEL, CHUMPHON PROVINCE
ADVISORY COMMITTEE: ASSOC.PROF.DR.KOOLARB RUDTANASUDJATUM, Dr.P.H.,
PROF.BOONTHUM KIJPREDABORISUTHI, M. Ed, 91 P. 2012.

This predictive cross sectional research aims to analyze the effect of work experience, organizational and job characteristics that were affecting personnel 's organization commitments. The required sample was 306 personnel in hospitals Chumphon province. A questionnaire with 0.943 - 0.981 reliability coefficients was used collected the data. Descriptive statistics and stepwise multiple linear regression were analyzed the data.

The results revealed that personal experience, organization, job characteristics, and organization commitment of hospital personnel were rated in the middle level. Factors affecting organization commitment were work experience, (X_1) satisfaction of salary compensation and benefits (X_2), relationship with peers (X_3) perception of organization goals (X_4), leadership (X_5), reputation of the organization (X_6), participation in the comments/decision (X_7) job characteristics job variety (X_8), opportunity to work (X_9), job challenge (X_{10}) job feedback (X_{11}) The standardized predicted equations were:

$$\text{Whole commitment } (R^2=63.7\% ; Y = 0.344 X_{11} + 0.202 X_{10} + 0.181 X_9 - 0.179 X_7 - 0.157 X_5 + 0.153 X_8 + 0.129 X_4 + 0.110 X_6 + 0.095 X_3 + 0.091 X_2)$$

$$\text{Affective commitment } (R^2=64.9\% ; Y_1 = 0.397 X_{11} + 0.330 X_{10} + 0.182 X_8 - 0.134 X_5 + 0.102 X_7 + 0.091 X_2)$$

$$\text{Continuance commitment } (R^2=47.6\% ; Y_2 = 0.223 X_{11} + 0.223 X_8 + 0.281 X_9 - 0.203 X_7 + 0.178 X_4 + 0.113 X_6)$$

$$\text{Normative commitment } (R^2=51.6\% ; Y_3 = 0.361 X_{11} + 0.222 X_{10} - 0.169 X_5 + 0.159 X_3 + 0.157 X_4 + 0.133 X_2)$$

Therefore managers and supervisors should focus on work experience, organization and job characteristics for increasing the organization commitment.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๒
สารบัญ.....	๓
สารบัญตาราง.....	๔
สารบัญภาพ.....	๕
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	5
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	5
ขอนเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ความหมาย และองค์ประกอบขององค์การ.....	8
ความหมาย แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความยึดมั่นผูกพันในองค์การ.....	12
ผลของความยึดมั่นผูกพันกับองค์การ.....	17
ปัจจัยที่มีผลกับความยึดมั่นผูกพันกับองค์การ.....	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	20
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	23
รูปแบบการวิจัย.....	23
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	23
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	26
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	29

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	30
การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง.....	30
4 ผลการวิจัย.....	31
ลักษณะส่วนบุคคล.....	31
ประสบการณ์ในการทำงาน.....	33
ลักษณะองค์การ.....	37
ลักษณะงาน.....	41
ความยึดมั่นผูกพันในองค์การ.....	45
ปัจจัยที่มีผลต่อความยึดมั่นผูกพันในองค์การ.....	50
5 สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	60
สรุปผลการศึกษา.....	61
อภิปรายผล.....	66
ข้อเสนอแนะในการวิจัย.....	69
บรรณานุกรม.....	71
ภาคผนวก.....	77
ภาคผนวก ก.....	78
ประวัติผู้วิจัย.....	91

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1	จำนวนบุคลากรและกิจกรรมตัวอย่างในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดชุมพร จำแนกตามกิจกรรมดำเนินการแต่ละโรงพยาบาลชุมชน.....	26
2	จำนวนและร้อยละของบุคลากรจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา ดำเนินการที่ในปัจจุบัน สถานภาพ และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน.....	32
3	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ยร้อยละของบุคลากรจำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงานรายด้านและโดยรวม.....	33
4	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ยร้อยละของบุคลากรจำแนกตาม ปัจจัยถักยมะองค์การรายด้านและโดยรวม.....	37
5	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ยร้อยละของบุคลากรจำแนกตาม ปัจจัยถักยมะงานรายด้านและโดยรวม.....	42
6	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ยร้อยละของบุคลากรจำแนกตาม ความขึ้นผูกพันในองค์การรายด้าน.....	47
7	สัมประสิทธิ์สัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ให้เป็นตัวแปรทำนาย ความขึ้นผูกพันในองค์การ.....	52
8	สัมประสิทธิ์สัมพันธ์พหุคูณ (R) สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวทำนายในรูปแบบแนวคิด (B) คะแนนมาตรฐาน (Beta) ค่า t และค่าคงที่ของการทำนาย ความขึ้นผูกพันในองค์การ โดยรวม.....	54
9	สัมประสิทธิ์สัมพันธ์พหุคูณ (R) สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวทำนายในรูปแบบแนวคิด (B) คะแนนมาตรฐาน (Beta) ค่า t และค่าคงที่ของการทำนาย ความขึ้นผูกพันในองค์การด้านจิตใจ.....	56
10	สัมประสิทธิ์สัมพันธ์พหุคูณ (R) สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวทำนายในรูปแบบแนวคิด (B) คะแนนมาตรฐาน (Beta) ค่า t และค่าคงที่ของการทำนาย ความขึ้นผูกพันในองค์การด้านความคงอยู่.....	57

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11 สัมประสิทธิ์สัมพันธ์พหุคุณ(R) สัมประสิทธิ์การพยากรณ์(R^2) สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวทำนายในรูปแบบแนวคิด (B) คะแนนมาตรฐาน (Beta) ค่า t และค่าคงที่ของการทำนาย ความขึ้นผูกพันในองค์การด้านบรรทัดฐานทางสังคม.....	59

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	4
2 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและองค์การ.....	11
3 ขั้นตอนการสู่มตัวอย่าง.....	25
4 ความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าต้ององค์การ.....	34
5 ความพึงพอใจต่อเงินเดือน ค่าตอบแทนและสวัสดิการ.....	35
6 ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน.....	36
7 การรับรู้เป้าหมายขององค์การ.....	38
8 ภาวะผู้นำของหัวหน้า.....	39
9 ความมีชื่อเสียงขององค์การ.....	40
10 การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นตัดสินใจ.....	41
11 ความหลากหลายของงาน.....	43
12 โอกาสก้าวหน้าในงาน.....	44
13 ความท้าทายของงาน.....	45
14 ผลลัพธ์ของงาน.....	46
15 ความยึดมั่นผูกพันด้านจิตใจ.....	48
16 ความยึดมั่นผูกพันด้านความคงอยู่.....	49
17 ความยึดมั่นผูกพันด้านบรรทัดฐานทางสังคม.....	50